

مجموعہ پرش و پاسخ ہامی حقوق

اعمال اہل سنت و عہدہ امور مدنی

عاطفہ زاہدی

وکیل پایه یک دادگستری

اثارات بخل

سرشناسه	زاهدی، عاطفه، ۱۳۴۸-
عنوان قراردادی	ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	مجموعه پرسش و پاسخ‌های حقوقی ادله اثبات دعوی در امور مدنی/ عاطفه زاهدی.
مشخصات نشر	تهران: جنگل، جاودانه، ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری	۱۸۴ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۱۶-۱۴۳-۶
سبب فهرست‌نویسی	فیفا
موضوع	ادله اثبات دعوی- - ایران- - پرسش‌ها و پاسخ‌ها
موضوع	قانون مدنی- - ایران- - پرسش‌ها و پاسخ‌ها
رده‌بندی کننده	۱۳۹۲ م ۳/۲: KMH۱۷۸۰
رده‌بندی دی‌سی	۳۴۷/۵۵۰۶۴
شماره کتابشناس ملی	۳۴۱۷۳۰۲

عنوان کتاب: مجموعه پرسش و پاسخ‌های حقوقی ادله اثبات دعوی
در امور مدنی
مؤلف: عاطفه زاهدی
ناشر: انتشارات جنگل، جاودانه
ناظر فنی: امین لشکری
نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۲
قطع و تیراژ: رقعی، ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۵۵۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۶-۱۴۳-۶

تلفن: ۰۶۶۴۸۲۸۳۰-۹-۶۶۴۸۶۱۱۵-۲۱ <http://www.junglepub.org>
email:// Info@junglepub.org ۰۳۱۱-۳۲۰۵۰۶۷-۳۲۰۳۸۰۰-۹

«حق چاپ برای ناشر محفوظ است»

فهرست مطالب

مقدمه	م
فصل اول: پرسش و پاسخ مربوط به اقرار	۱
۱- قاطع بودن اقرار در دادگاه دعوی قضایی	۱
۲- تفاوت اقرار قاطع و غیر قاطع	۳
۳- مسؤولیت احراز صحت اقرار	۴
۴- احکام مستند به اقرار قاطع دعوی قابل تجدیدنظر نیست، اما احکام مستند به سوگند قابل تجدیدنظر است	۵
۵- تکلیف دادگاه تجدیدنظر در رسیدگی به اصالت سند که در جاسه اول دادرسی نخستین ارایه نشده	۶
۶- اعتبار اسناد عادی موضوع ماده ۱۲۹۱ همانند اسناد رسمی لازم	۸
۷- امکان استفاده از اثر انگشت به جای مهر در چک	۱۰
۸- اثر تنفیذ قولنامه با تأیید سند عادی در تقسیم ماترک	۱۱
۹- اقامه دعوا با سند عادی	۱۲
۱۰- وجاهت قانونی تحویل کیپی مدارک پرونده به شرکت بیمه	۱۴
۱۱- اعتبار اسناد رسمی مالکیت در مقابل ارایه اسناد عادی	۱۵
۱۲- ارایه اصل سند در مرحله تجدیدنظر	۱۶

- ۱۳- رسیدگی به صحت و اصالت سند در صورت انکار خواننده و عدم استرداد آن از ناحیه خواهان ۱۷
- ۱۴- تبعیت دادگاه حقوقی از نظر دادگاه کیفری در مورد ایراد جعلیت سند ۱۸
- ۱۵- اثر اظهار تردید یا انکار یا ادعای جعلیت اسناد ابرازی در اولین جلسه دادرسی ۲۰
- ۱۶- تبعیت رأی قطعی کیفری دایر به جعلیت سند در محاکم دیگر ۲۱
- ۱- رسیدگی به دعوای جعلیت سند و صدور حکم و آثار آن ۲۳
- ۱۸- اختلاف در مالکیت و ادعای جعل سند مالکیت در دعوای تحریر ترکه و تقسیم سهم الارث ۲۵
- ۱۹- تکلیف دادگاه در مورد سندی که جعلیت آن به اثبات می رسد ۲۷
- ۲۰- فیل یا منگه قی یا فیش مربوط به اوراق بازرگانی و دفاتر بانکها، چنانچه با رعایت ضوابط قانون تهیه شده باشد بعد از انقضای مهلت تعیین شده در دادگاهها قابل استناد خواهد بود ۲۹
- ۲۱- تردید یا انکار در مواردی که دارد که سندی علیه شخص ارائه شده باشد و آن سند، مستند ادعا یا اثبات حکم ۳۰
- ۲۲- ارائه دهنده اسناد عادی که در صورت تکریم و تردید طرف قرار می گیرد بار اثبات صحت سند را به عهده دارد و منظور از عبارت «احکام منکر بر او مترتب می گردد» در ماده ۲۱۶ قانون آیین دادرسی مدنی عبارت از این است ۳۱

فصل دوم: پرسش و پاسخ مربوط به گواهی ۳۳

- ۲۳- تعداد شهود در دعوای اعسار از پرداخت محکوم به ۳۳
- ۲۴- تأثیر شهادت شهود در اثبات اصالت سند عادی انکار شده ۳۴
- ۲۵- تأثیر استماع شهادت شهود در رسیدگی به ماهیت دعوا ۳۵
- ۲۶- نقض رأی به لحاظ تلقینی و بی ارزش بودن شهادت شهود ۳۶
- ۲۷- احراز رابطه وراثت به وسیله استشهادیه محلی به جای گواهی حصر وراثت ۳۸
- ۲۸- مراد مقنن از واژه «بینه» ۳۹
- ۲۹- منع جلب گواه در امور مدنی ۴۱
- ۳۰- قرابت نسبی یا سببی شاهد با طرفین پرونده ۴۳

۳۱- جرح گواه.....	۴۴
۳۲- ارزش گواهی گواهان.....	۴۶

فصل سوم: پرسش و پاسخ مربوط به معاینه محل و تحقیق محلی.....	۴۹
۳۳- الزام اجرای قرار تحقیق محلی و معاینه محل توسط دارندگان ابلاغ قضایی.....	۴۹
۳۴- عدم جواز ارجاع برخی امور پرونده به کارمندان دفتری.....	۵۱
۳۵- دستور ورود به منزل با قف قفل به منظور انجام معاینه محل.....	۵۲
۳۶- صورت نامرت دادگاه شرط نباشد» در ماده ۲۹۰ قانون آیین دادرسی مدنی.....	۵۴
۳۷- تعیین مرجع جهت انجام نیابت از سوی دادگاه تجدیدنظر.....	۵۶
۳۸- با توجه به قرار قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی دادگاه‌ها نمی‌توانند برای معاینه محلی را به مدیران دفاتر ارجاع نمایند.....	۵۸
۳۹- ماده ۴۴۱ قانون آیین دادرسی مدنی مربوط به عدم تهیه وسیله اجرای قرار معاینه محلی است و تسری آن به اجرای کارشناسی مجوز قانونی ندارد.....	۵۹

فصل چهارم: پرسش و پاسخ مربوط به معاینه به کارشناس.....	۶۱
۴۰- تکلیف دادگاه در رابطه با صدور حکم نسبت به معافیت متقاضی از هزینه کارشناسی.....	۶۱
۴۱- نتیجه اعتراض به نظر کارشناس و ارجاع موضوع به هیأت کارشناسان و عدم پرداخت حق الزحمه هیأت کارشناسان در موعد مقرر.....	۶۳
۴۲- مهلت اظهارنظر راجع به نظر کارشناسی.....	۶۵
۴۳- اجازه ورود نمایندگان اداره ثبت به ملک جهت انجام امور کارشناسی.....	۶۶
۴۴- عدم پرداخت بخشی از هزینه کارشناسی.....	۶۷
۴۵- ارجاع امر به غیر کارشناس رسمی و تعرفه پرداخت هزینه.....	۶۸
۴۶- اعتراض ذی‌نفع به نظر کارشناس.....	۷۱
۴۷- امتناع کارشناس از انجام کارشناسی به عذر کافی نبودن هزینه کارشناسی.....	۷۲
۴۸- جواز استفاده از کارشناس خبره محلی پس از اعتراض به نظر کارشناس رسمی.....	۷۳
۴۹- مرجع صالح برای تعیین حق الزحمه کارشناس.....	۷۵

- ۵۰ ممنوعیت اخذ هزینه صدور قرار ارجاع امر به کارشناس ۷۶
- ۵۱ تکلیف دادگاه در صورت عدم حضور کارشناس جهت اجرای قرار ۷۷
- ۵۲ نحوه برخورد با تخلف کارشناس ۷۹
- ۵۳ تکلیف دادگاه در صورت اعتراض به نظر کارشناس بدون ایداع هزینه کارشناسی ۸۱
- ۵۴ اثر حقوقی عدم پرداخت هزینه کارشناسی هنگامی که نظر کارشناس یکی از ادله اثبات دعواست ۸۳
- ۵۵ اعتراض به نظر کارشناس واحد جهت ارجاع امر به هیأت کارشناسان ۸۵
- ۵۶ اعتراض خواننده به نظر هیأت های کارشناسی ۸۶
- ۵۷ اختتام نظر کارشناس اولیه و هیأت کارشناسان در دعوی حقوقی ۸۸
- ۵۸ اعتراض به نظر کارشناس ۹۰
- ۵۹ رسیدگی به دلایل مشخص و انطباق آن با اوضاع و احوال محقق موضوع ۹۲
- ۶۰ صدور قرار ابطال دادخواست به دلیل عدم پرداخت حق الزحمه کارشناس ۹۵
- ۶۱ ارزیابی مال توقیف شده ۹۶
- ۶۲ پرداخت دستمزد کارشناس خسارت مقرر ۹۸
- ۶۳ تأثیر نظر کارشناس در دعوی مطالب خسارت ناشی از انفجارات اکتشافی معدن ۹۹
- ۶۴ اظهار نظر کارشناس در خارج از مهلت کارشناسی ۱۰۲
- ۶۵ مرجع معطی نیابت قضائی می تواند اختیار تعیین ارزش و میزان دستمزد و اختیارات لازم دیگر را به مرجع مجری نیابت قضائی بدهد ۱۰۳
- ۶۶ به اعتراض بر نظریه کارشناس در تأمین دلیل رسیدگی نمی شود ۱۰۴
- ۶۷ کارشناسان رسمی محدودیت جغرافیایی ندارند و در تمام مملکت می توانند کارشناسی کنند ۱۰۵
- ۶۸ دادگاه می تواند بدون دعوت طرفین به کارشناس اخطار نماید چنانچه جهت ردی نباشد قرار صادره را اجراء نماید ۱۰۵
- ۶۹ خبره محلی نیز در صورت انتخاب به عنوان کارشناس و اتیان سوگند و عدم حضور در دادگاه با وجود احضار، جلب می شود ۱۰۶

- ۷۰- دادگاه‌ها علاوه بر کارشناسان رسمی، می‌توانند از کارشناسان غیر رسمی نیز انتخاب کنند..... ۱۰۷
- ۷۱- کارشناس فقط مستحق دستمزد کارشناسی است و حق مطالبه هزینه ایاب و ذهاب ندارد..... ۱۰۸
- ۷۲- کارشناس مکلف است هر آنچه را که تشخیص می‌دهد در نظریه خود منعکس باید و مقید به رقم و میزان خواسته دعوی نیست..... ۱۰۹
- ۷۳- تقویم خواسته از نظر قطعیت یا غیر قطعیت دادنامه مؤثر است و لذا در صورت اعتراض به دادنامه مالی باید به وسیله کارشناس بهای خواسته تعیین شود..... ۱۱۰
- ۷۴- امرای و افسران چنانچه کارشناسی و معاینه محل به نظر دادگاه باشد هزینه آن با دولت و نه صورتی که به درخواست شاکی یا متهم باشد هزینه به عهده آنان است..... ۱۱۱
- ۷۵- دادگاه در مورد کارشناس مکلف به تشریفات نیست، برای وصول آن نیاز به اجرائیه نمی‌باشد و کارشناس برای مطالبه دستمزد کارشناسی احتیاج به تقدیم دادخواست ندارد..... ۱۱۲
- ۷۶- در صورتی که طرفین به جلب کارشناس استناد کرده باشند پرداخت دستمزد کارشناسی به عهده خواهان است..... ۱۱۳
- ۷۷- کارشناس باید مورد وثوق و دارای صلاحیت باشد و موضوع باشد و تشخیص این موارد بر عهده دادگاه است..... ۱۱۴
- ۷۸- منظور از توقف تجدیدنظرخواهی در ماده ۲۵۹ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱، این است که پس از تأدیه دستمزد کارشناس متوقف و هر گاه دستمزد کارشناس پرداخت نشود، رسیدگی ادامه خواهد یافت..... ۱۱۵
- ۷۹- ۱- وصول دستمزد کارشناسی با دستور وصول آن از ناحیه دادگاه صورت می‌گیرد. ۲- در صورت عدم پرداخت دستمزد دایره اجراء از طریق توقیف اموال نسبت به وصول آن اقدام می‌نماید. ۳- بعد از اجرای قرار کارشناسی مازاد بر مبلغ تعیین شده از طریق اجرای احکام قابل وصول است ولی قبل از اجرای قرار مشمول ماده ۲۵۹ خواهد بود..... ۱۱۵

- ۸۰- اولاً: کارشناس نمی تواند تسلیم نظریه کارشناسی را منوط به وصول مابه التفاوت هزینه کارشناسی نماید. ثانیاً: چنانچه قرار کارشناسی اجراء شده باشد و کارشناس علاوه بر دستمزد تودیع شده، درخواست مازاد کرده و دادگاه قبل از اجرای قرار با پرداخت آن موافقت نموده باشد، اجرای احکام آن را وصول خواهد کرد. ۱۱۷
- ۸۱- تشخیص ارزش و تأثیر گواهی با دادگاه است. همچنین در صورتی که نظر کارشناس با اوضاع و احوال محقق و معلوم مورد کارشناسی مطابقت نداشته باشد، دادگاه به آن ترتیب است خواهد داد. ۱۱۸
- ۸۲- جلب کارشناس برای تعیین هزینه های اجرای حکم و اعتراض به نظر کارشناس، تابع مقررات قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور مدنی است. ۱۱۹
- ۸۳- افت قیمت امبیل که در تصادفات رانندگی حاصل می شود، چنانچه در نظریه کارشناس ذکر شده باشد، همراه با سایر خسارتهای وارده به ماشین قابل مطالبه است. ۱۲۰
- ۸۴- اجرای قرار کارشناسی باید در تعیین وقت رسیدگی و دعوت طرفین ندارد. ۱۲۱
- ۸۵- در مواردی که اظهار نظر کارشناس منافی صدور حکم باشد، اجرای احکام نمی تواند تعیین قیمت را مجدداً به کارشناس ارجاع کند. ۱۲۲
- ۸۶- عدم پرداخت مازاد هزینه کارشناسی قبل از اجرای قرار از طرف کارشناس مطالبه و دادگاه با پرداخت آن موافقت نماید منافی مقررات ماده ۲۵۹ آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور مدنی است. ۱۲۲
- ۸۷- برای هیأت کارشناسی یک دستمزد تعیین می شود نه برای هر کارشناس دستمزد جداگانه. ۱۲۳
- ۸۸- اولاً: دادگاه می تواند از طریق اعلام به دادستان موجبات اجرای قرار کارشناسی را فراهم نماید. ثانیاً: در صورتی که بدون اجرای قرار کارشناسی صدور حکم ممکن نباشد، دادگاه باید ترتیبی اتخاذ نماید که به صورت مخالفت طرف هم تأمین دلیل انجام شود. ۱۲۴
- ۸۹- تهیه وسیله اجرای قرار کارشناسی و اطلاع از محل و موضوع کارشناسی با خود کارشناس است. ۱۲۶

۹۰- چنانچه کارشناس ملاحظه سند مالکیت خواهان را ضروری بداند دادگاه باید پرونده را جهت صدور اخطار رفع نقص به دفتر اعاده نماید چنانچه خواهان سند مالکیت را در مهلت قانونی تقدیم نمود رسیدگی ادامه پیدا می کند..... ۱۲۷

فصل پنجم: پرسش و پاسخ مربوط به سوگند..... ۱۲۹

۹۱- اتیان سوگند مدیر عامل شرکت با تفویض اختیار از سوی هیأت مدیره در دعوایی

میتواند پذیرفته شود..... ۱۲۹

۹۲- طرح دعوی ادعای ضرب و جرح در قالب دادخواست حقوقی که قبلاً به علت فقد

دلیل برای صلح قبلاً منع تکلیف صادر شده..... ۱۳۱

۹۳- صدور حکم بر ابطال سند خواهان، در غیاب خوانده..... ۱۳۲

۹۴- امکان توسل به سوگند در پرونده قاعده صحت..... ۱۳۳

۹۵- اعتبار سوگند خواهان..... ۱۳۵

۹۶- سوگند ولی قهری (مجنی) در اثبات دعوی..... ۱۳۷

۹۷- قسم و موارد اتیان سوگند..... ۱۳۸

۹۸- لزوم سوگند خواهان در دعوای بر مبنای..... ۱۳۹

۹۹- تقاضای احلاف منکر..... ۱۴۰

۱۰۰- عدم تأثیر انصراف خوانده از سوگند خواهان..... ۱۴۲

۱۰۱- بطلان دعوا در صورت اتیان سوگند از سوی خوانده..... ۱۴۳

۱۰۲- اثر حقوقی سوگند خوانده پس از صدور رأی و در مرحله وراثت..... ۱۴۴

۱۰۳- ضرورت سوگند استظهاری در دعوایی که مستند آن سند رسمی است..... ۱۴۷

۱۰۴- اتیان سوگند خوانده بدون درخواست خواهان..... ۱۴۷

۱۰۵- تقاضای سوگند خوانده و عدم حضور وی با وصف ابلاغ واقعی و قانونی..... ۱۴۸

۱۰۶- ضرورت اتیان سوگند خواهان علاوه بر بینه در دعوای بر مبنای..... ۱۵۳

۱۰۷- صدور قرار اتیان سوگند دعوای موضوع مواد ۲۷۸ و ۲۷۹ قانون آیین دادرسی

مدنی، تکلیف دادگاه است و نیازی به درخواست ورثه ندارد..... ۱۵۶

۱۰۸- مقررات قسم منصرف از اشخاص حقوقی است و صرفاً در مورد اشخاص حقیقی قابل اعمال است. ۱۵۷

۱۰۹- مدعی می تواند از مدعی علیه بخواهد که سوگند یاد کند و مادام که سوگند نخورده قاضی نمی تواند از مدعی تقاضای قسم بکند مگر قرار اثبات سوگند صادر کند. ۱۵۸

حاصل ششم: پرسش و پاسخ مربوط به سایر موارد ۱۶۱

۱۱۰- مدعی نمی تواند حکم یا قرار در صورتی که به ادله خواهان رسیدگی نشده باشد .. ۱۶۱

۱۱- منظر از ادله و وسایل در بند (۶) ماده ۵۱ قانون آیین دادرسی مدنی ۱۶۵

۱۱۲- تعریف گاه صورت ایراد به اهلیت خواهان در اولین جلسه رسیدگی و عدم حضور وی ۱۶۶

بنام حضرت دهرت

قدمه

بنامی که در پیش رو دارید تحت عنوان «مجموعه پرسش و پاسخ‌های حقوقی به عنوان ادله اثبات دعوی در امور مدنی» در بردارنده سؤالات متعددی است که به مرور در حلقه دایمی ذهن قضات محترم را به خود مشغول ساخته و در مجموعه نشست‌های دایمی مجموعه نظریات مشورتی اداره حقوقی با استدلال متقن حقوقی به آنها پاسخ داده شده است.

پاسخ‌های مذکور می‌تواند در سامان سیدگی و دفاع راه گشا باشد.

این پرسش و پاسخ‌ها به همراه مجموعه نشست‌های قضایی مسائل آیین دادرسی مدنی (مجلدات ۱ و ۲)، مجموعه جاودانه، چاپ اول، ۱۳۷۸ و جلد ۷، انتشارات راه نوین، چاپ اول، ۱۳۹۰ و مسائل قانون مدنی (انتشارات جاودانه، چاپ اول، ۱۳۷۸) و مجموعه نظریات مشورتی اداره حقوقی در مسائل مدنی آمده که گردآوری آنها در یک مجموعه دسترسی قضات محترم همواران معزز و جامعه حقوقی را تسهیل می‌بخشد. با این انگیزه تلاش نمودم تا تمهید پرسش و پاسخ‌های مربوط را در یک مجلد گردآوری نمایم.

امید است این اثر مقبول افتد.

عاطفه زاهدی

آذرماه ۱۳۹۲